

De Kaderrichtlijn Water (KRW) beoogt de kwaliteit van het Europese grond- en oppervlaktewater te verbeteren. In 2015 moet al het water zowel chemisch als ecologisch kwalitatief op peil zijn. Nederland legt komend jaar de plannen aan 'Brussel' voor om dat einddoel voor de Nederlandse stroomgebieden inderdaad te bereiken.

Plannen maken vraagt tijd. Daarom startte Rijkswaterstaat Noord-Nederland al in 2006 intensief overleg over de KRW. In verschillende sessies werd met maatschappelijke organisaties, bedrijfsleven, overheden en belangenorganisaties nagedacht en gediscussieerd over doelen en mogelijke maatregelen. Experts, gebieds- en themagroepen brachten hun kennis, wensen en ideeën in. In 2008 wordt alle input omgezet in gezamenlijke voorstellen. Via deze nieuwsbrief bericht Rijkswaterstaat alle betrokkenen regelmatig over de stand van zaken.

Nieuwsbrief Beheerplan Waddenzee en Eems-Dollard

Tevredenheid over tussenbalans

Is het de naderende zomervakantie, waardoor de opkomst bij de laatste bijeenkomsten van de gebiedsgroepen wat lager ligt? Of zijn de meeste deelnemers eenvoudigweg content met het toegestuurde maatregelenpakket? Dat laatste zou waar kunnen zijn, maar inhoudelijk blijkt er zowel in Harlingen als in Groningen met in totaal 35 deelnemers toch nog heel wat te bespreken. Voorzitter Arjen Bosch loopt als aftrap de stappen door, die sinds november zijn gezet. Zo is het maatregelenpakket nader uitgewerkt en is er – op verzoek van enkele deelnemers – in mei een extra bijeenkomst geweest om de gestelde doelen grondiger door te spreken. Hierbij is de relatie met Natura 2000 nadrukkelijk aan de orde geweest. Verder legde de voorzitter van het Regionaal Bestuurlijk Overleg (RBO) bij staatssecretaris Tineke Huizinga het verzoek neer om de begrenzing van de waterlichamen in de Waddenzee aan te passen.

Twee programma's

Projectleiders Paul Gommers (Waddenzee) en Dick As (Eems-Dollard) loodsen de aanwezigen door het maatregelenpakket: 'Voor de planperiode 2010-2015 stelt Rijkswaterstaat landelijk 400 miljoen euro beschikbaar. Daarbinnen zijn 'onze' maatregelen voor een fors deel (17,5 miljoen euro) gehonoreerd'. Diverse andere voorstellen zijn doorgeschoven naar 2016-2027 – al is de financiering daarvoor formeel nog niet rond, zoals Martin

Symposium 'De Waddenzee: werk in uitvoering met partners'

Op woensdag 19 november 2008 vindt het symposium 'De Waddenzee: werk in uitvoering met partners' – en tevens de laatste groepsbijeenkomst over de inhoud van de KRW en het BPRW – plaats. Zie bijgevoegde uitnodiging.

Loos (Bond van Garnalen Kustvissers) terzijde opmerkt. Zowel de gebiedsgroepen als Rijkswaterstaat stonden voor lastige discussies: wat is urgent en wat is haalbaar? Voor welke maatregelen is voldoende draagvlak en hoe verhouden alle voorstellen zich tot elkaar – ook in landelijk perspectief? Uit die afweging zijn twee maatregelenprogramma's gerold. Het eerste ligt primair op de weg van het rijk, met Rijkswaterstaat als trekker of als rijkspartner bij de uitvoering. Bij het tweede programma ligt de regie juist in de regio. Rijkswaterstaat werkt als medefinancier of deelnemer vanuit een breder samenwerkingsverband. Bob van Zanten (Kamer van Koophandel) signaleert dat het eerste programma financieel niet helemaal gedekt is. Dat klopt, geeft Arjen Bosch aan: voor de maatregelen, die Rijkswaterstaat neemt om te voldoen aan de doelen van de Kaderrichtlijn Water, is de financiering gedekt. Voor een aantal andere maatregelen zoals fishing for litter en extra vuilwaterinzamelstations voor de chartervaart zoekt Rijkswaterstaat nog aanvullende financiering. Voor de verdieping/verbreding van maatregelen kunnen de deelnemers een aanvraag bij het Waddenfonds indienen.

Voor de verbetering van de kwelderkwaliteit, waar Hilbrand Sinnema (LTO Noord) naar vraagt, is bijvoorbeeld geld vanuit het Waddenfonds goed denkbaar.

Doelverantwoordelijkheden

Met inachtneming van enkele nuances geven Thomas Ietswaart en Roelof Hupkes namens de Provincie Fryslân en LNV aan met de huidige verdeling te kunnen leven. Ton Verbree (Producentenorganisatie Mosselcultuur) vraagt zich af waarom het 'Herstelprogramma habitats' niet boven het regionale niveau wordt uitgetild. Michiel Firet (Staatsbosbeheer) kaart dit punt ook aan. Hij ziet het herstel van habitats als een rijkstaak. 'De uitvoering kan natuurlijk in samenwerking, maar de vraag is wie verantwoordelijk is voor de doelrealisatie. Bij wie kunnen wij als maatschappelijke organisatie aankloppen?' Cees Swier (Bruine vloot Harlingen) vindt de indeling echter prima. De regio wil voor deze maatregelen graag aan het stuur staan.

Arjen Bosch concludeert dat de verantwoordelijkheden bij de maatregelenprogramma's nader uitgewerkt moeten worden en dat op onderdelen nuancering nodig is. Ook de rollen van de gemeenten, provincies en LNV moeten duidelijker worden uitgewerkt.

Veilig, schoon, betrouwbaar

Het proces rond de KRW raakt aan allerlei andere ontwikkelingen. Parallel aan het traject rond de Kaderrichtlijn Water wordt bijvoorbeeld hard gewerkt aan het zesde Beheerplan Rijkswateren, kortweg BPRW. Rijkswaterstaat verankert in dit plan haar verplichtingen voor de Kaderrichtlijn Water en Natura 2000. 'Veilig, schoon en betrouwbaar' zijn de kernwoorden van het BPRW. In Harlingen licht René Vrugt namens Rijkswaterstaat de voortgang toe, in Groningen doet Floris van Bentum dat. Vrugt omschrijft het nieuwe BPRW als een 'publiek bedrijfsplan'. 'Het omvat maatregelen, voorzieningen, functies, beheer, financiering en mogelijke calamiteiten. Feitelijk gaat het om drie grote issues. Ten eerste de zaken waarover de 'Deltacommissie' van Cees Veerman zich buigt: kustveiligheid, de piekafvoer van de rivieren en zoetwatervoorziening. Dan de ruimtelijke ordening. Denk daarbij aan functies van de Noordzee en oprukkende bebouwing. En ten derde de kaders voor beheertaken: wij beheren natuurgebieden – maar beheren we ook natuur?'

Het BPRW ligt vanaf 22 december 2008 ter inzage, waarna het in de loop van 2009 vastgesteld moet worden. Dit najaar komt er een ronde met het plan langs de RBO's. De gebiedsgroepen geven aan het op prijs te stellen om het BPRW dit najaar ook in een bijeenkomst te bespreken (woensdag 19 november 2008, zie ook bijgevoegde uitnodiging).

Gebiedsgroep Eems-Dollard in het provinciehuis in Groningen

Volop uitwisseling

De gesprekken met allerlei partners om het maatregelenpakket verder uit te werken, krijgen de komende tijd een vervolg. Paul Gommers en Dick As nodigen partijen van harte uit daarbij hun inbreng te geven en daar gaan de aanwezigen graag ter plekke al op in. Het 'herstelprogramma Habitats' moet tekstueel exacter, vinden Ton Verbree en Michiel Firet. Zijn de invloeden van de Rijn en vanuit Duitsland voldoende meegenomen in de KRW-ambities?, vraagt Cees Swier (Verenigde Bruine Zeilvaart Harlingen). Zo worden de stukken ook wat betreft het verwijderen van de griesberg, kwelderontwikkeling, vispassages en mechanische pierenwinning van commentaar voorzien.

Bob van Zanten stelt de vraag of de 'Verkenning Sliboptimalisatie Eems-Dollard' beoogt het huidige baggeren te optimaliseren, of dat – andersom – eventueel

ook 'minder baggeren' de uitkomst zou kunnen zijn. In eerste instantie gaat het om het in beeld brengen van de effecten van het huidige baggeren en storten en de aanvullende baggerwerken vanwege de geplande vaargeulverdieping in de Eems, meldt Dick As (Rijkswaterstaat).

Doelen: meer mag

Om meer helderheid te scheppen over de gewenste eindsituatie is er in mei 2008 een extra bijeenkomst geweest over de totstandkoming van de doelen van de KRW. Er zijn meetbare – en volgens Arjen Bosch ook 'haalbare en betaalbare' – doelen vastgesteld voor de ecologische en chemische waterkwaliteit. Bij dat laatste gaat het met name om aandachtstoffen zoals TBT, PAKs, koper/zink en vlamvertragers. Bij de doelen voor de ecologische waterkwaliteit gaat het om zaken als mosselbanken, kwelder- en zeegrasareaal en de hoeveelheid fytoplankton. De doelen zijn gebaseerd op het huidige beleid, rekening houdend met het nieuwe KRW-maatregelenpakket. Voor het ecologische doel zeegrasareaal wordt voor de Waddenzee, met de status natuurlijk water, richting Brussel waarschijnlijk een traject van doelverlaging ingezet. Het doel is gebaseerd op de aanwezigheid van grote arealen zeegras in het verleden. Deze arealen lijken op basis van de huidige inzichten niet meer haalbaar.

Over de diverse doelen valt nog een hoop te zeggen, zo blijkt. De aanwezigen kunnen zich echter goed vinden in de opmerking van Michiel Firt (Staatsbosbeheer): 'Houd deze getallen aan als meetbare afspraak, maar houd ruimte voor een eventuele plus. Blokkeer het denken daarover niet.'

Hiervoor proberen we Nederlandse en Duitse onderzoeksgegevens en -modellen op dit gebied te koppelen. En dat interesseert Cees de Ranitz (Munnikeveen BV) weer, die hiervan graag op de hoogte wil blijven. Daarop wordt afgesproken een klankbordgroep in te stellen.

Zo zijn het twee zinvolle bijeenkomsten, die Arjen Bosch maar net voor de beoogde eindtijd kan afronden. Hij stelt tot besluit vast dat de gebiedsgroepen grosso modo het voorliggende maatregelenpakket steunen: 'Met de gemaakte opmerkingen en verder overleg in het vooruitzicht, is dit dan de koers die we tot 2015 gaan varen.'

Meeuwen in het Eems-Dollard gebied

Gebiedsgroep Waddenzee in het stadhuis van Harlingen

Lauwerssluizen bij Lauwersoog

Arjen Bosch: 'We hebben er wat van gemaakt'

Aan het einde van de bijeenkomsten memoreert Arjen Bosch het traject dat tot nu toe rond de KRW is doorlopen. 'Het was eerst een proces van veel nadenken met allerlei partners, en zoeken: welke kant gaan we op? De vorige keer hebben we samen uitgebreid de maatregelen doorgenomen. En nu, na commentaar en bijstelling, is het tijd voor fine-tunen, voordat het definitieve pakket de inspraak in kan. We hebben er wat van gemaakt!'

Peter Struik, Hoofdingenieur-Directeur Rijkswaterstaat Noord-Nederland, is een tevreden man. 'Het was een complex, soms moeilijk traject. Maar nu, twee jaar na de start van het overleg, ligt er een breed gedragen maatregelenpakket op tafel. Ik ben ook blij met de complimenten van direct betrokkenen richting ons over hoe het proces uiteindelijk verlopen is. Een woord van

dank aan alle partners en (speciaal) de voorbereiders is wel op zijn plaats.' Maar wat Arjen Bosch betreft is het nog niet helemaal gedaan. Hij doet de suggestie – al is hijzelf in zijn huidige rol tegen die tijd uit beeld – in het najaar in breder verband nog eens terug te kijken, als het BPRW er is, en vlak voordat de inspraakperiode begint. Martin Loos verwoordt wat veel aanwezigen denken: een prima voorstel om het proces van de gebiedsgroepen op die manier af te sluiten – maar dan wel met voorzitter Bosch erbij. Samen uit, samen thuis.

Planning Kaderrichtlijn Water / BPRW 2008-2009

26 november 2008	Symposium 'De Waddenzee: werk in uitvoering met partners' en laatste gebiedsgroepbijeenkomst
Najaar 2008-2009	Nadere uitwerking van het maatregelenprogramma met partners + voorbereiding van de uitvoering
22 december 2008- 22 juni 2009	Inspraakperiode Stroomgebiedbeheerplannen (SGBP's)
5 januari 2008- 16 februari 2009	Inspraakperiode BPRW
22 december 2009	SGBP en BPRW van kracht; start uitvoering.

Colofon:

Oplage: 350 stuks

Meer informatie: Rijkswaterstaat Noord-Nederland

Paul Gommers, 058 234 4355, paul.gommers@rws.nl